

Regionaal Archief Nijmegen

Ingekleurde oude foto Grote Markt Nijmegen, collectie Kees Moerbeek

Jaarverslag 2023

NIJMEGEN | BERG EN DAL | BEUNINGEN | DRUTEN | HEUMEN | LINGEWAARD | MOOK EN MIDDELAAR |
WATERSCHAP RIVIERENLAND | WEST MAAS EN WAAL | WIJCHEN |

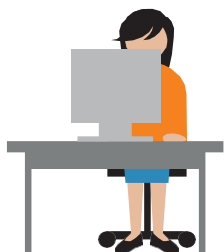
Na jaren van gedeeltelijke sluitingen in verband met corona, was 2023 het eerste jaar sinds 2019 dat we weer volledig open waren voor het publiek. Achter de schermen en digitaal ging het werk natuurlijk ook door en breidden we onze dienstverlening uit. Naast notariële akten, kwamen de Nijmeegse overlijdensbriefjes en verslagen van de gemeenteraad beschikbaar voor onze ‘digitaliseren op verzoek’-service. En we maakten gemeentelijke en particuliere archieven (beter) toegankelijk voor het publiek. In dit jaarverslag vermelden we de belangrijkste activiteiten en resultaten die we in 2023 behaalden.

Dienstverlening

Bezoekers studiezaal en website

Het publiek bracht afgelopen jaar 156.629 bezoeken aan de Digitale Studiezaal (in 2022: 182.241). De website regionaalarchiefnijmegen.nl, met algemene informatie over ons archief en bijvoorbeeld zoektips, werd juist vaker bezocht: 62.017 keer (tegenover 57.117 keer in 2022).

Afgelopen jaar was het eerste sinds 2020 waarin geen enkele beperking i.v.m. het coronavirus meer van kracht was. We telden circa 400 meer bezoeken aan de studiezaal dan in 2022, namelijk 3.587. Dit is nog niet op het ‘niveau’ van vóór corona. Vermeldenswaardig is dat het geen beleidsdoel is zoveel mogelijk mensen ‘op’ de studiezaal te krijgen. Het doel is om eenieder zo goed en passend mogelijk te helpen. Als we iemand kunnen helpen met een enkele scan, heeft het de voorkeur dit per mail te doen. Ook deze keuze heeft invloed op het aantal bezoeken aan de studiezaal – net als de verdere digitalisering van veel geraadpleegde archieven.

156.629
Digitale Studiezaal-
bezoeken

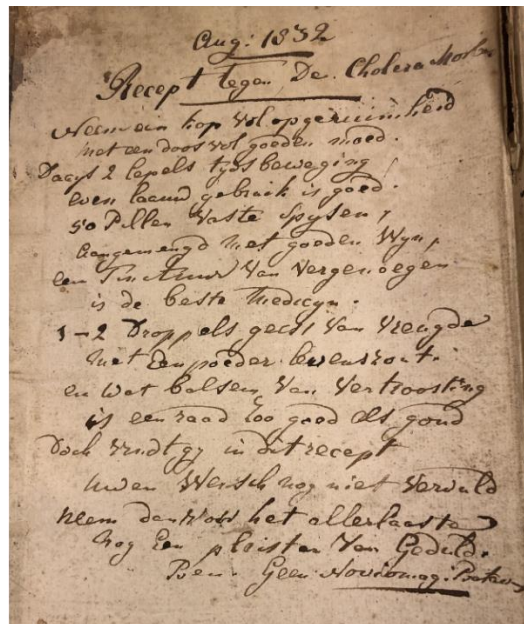
3.587
fysieke bezoeken

62.017
websitebezoeken

Overige websites en sociale media

We participeren in twee bronnenplatforms, omdat we het belangrijk vinden bij dergelijke initiatieven uit de archiefwereld aan te haken. Op GeschiedenisLokaal024.nl, bedoeld voor het onderwijs, telden we 12.349 unieke bezoekers. Sinds 2022 doet het RAN mee aan <http://www.watstaatdaer.nl>. Hier kan het brede publiek oefenen met het lezen van oud schrift, met [21 Nijmeegse paleografische bronnen](#). Op dit platform worden geen bezoekcijfers per regio bijgehouden.

Een opmerkelijk apothekersrecept uit 1832 tegen cholera.

Sta vooral optimistisch in het leven, dan komt het wel goed! Eén van de Nijmeegse bronnen op Watstaatdaer.

De berichten op onze Facebookpagina hadden in 2023 een bereik van 257.599. We hebben bijna 2.000 volgers op Facebook. Ondanks de dalende populariteit van dit sociale medium, bereiken we wekelijks dus nog wel veel mensen met mooie, oude foto's van Nijmegen. Niet zelden komen er gesprekken “over vroeger” los onder de posts: een reden om hiermee door te gaan. Om ook een jonger publiek te kunnen bereiken, zetten we het aparte ‘hoekje’ op de Instagram van de Gemeente Nijmegen door. Dit had een bereik van 31.086. Ten slotte startten we in september 2023 een LinkedIn-account op. Dit om de informatieprofessionals in heel Nederland en de ambtenaren van de regiogemeenten beter te kunnen bereiken.

Materieel beheer

De beheermedewerkers kregen het weer voor elkaar om het archiefmateriaal op de goede manier op te bergen (op de juiste plaatsen en in het goede materiaal, met de juiste nummering, enzovoort) en de gevraagde dossiers aan de studiezaalbezoekers te leveren. Beheer verwerkte tevens de scanverzoeken weer tijdig. Ook leidde Beheer een groot ompakproject in goede banen. Vijf nieuwe collega's, die vanwege een vluchtelingenachtergrond of andere omstandigheid wat moeilijker aan het werk komen, pakten honderden meters aan archief om in zuurvrije dozen. Dit was een mooie win-win situatie waarbij we collega's samen met het Werkbedrijf hielpen hun kans op de arbeidsmarkt te vergroten.

Nieuwe archieven beschikbaar voor publiek

Overheidsarchieven

De inventarisatoren (zowel intern als ingehuurd) werkten vooral aan grote klussen zoals het verbeteren van de toegangen op de archieven van de Secretarie Gemeente Nijmegen 1810-1946 & 1946-1984, de Dienst Publieke Werken en Volkshuisvesting en de archieven uit de voormalige gemeenten binnen Berg en Dal. Van bijna 50 waterschapsarchieven uit het Rijk van Nijmegen en het Land van Maas en Waal kwam de inventaris gereed. Begin 2023 kwam het archief van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Regio Nijmegen 1992-2012 beschikbaar voor publiek. Ook het archief van Stichting Uitzicht 1989-2012, dat zich inzette voor het terugdringen van jeugdwerkloosheid in Nijmegen, kan sinds 2023 gebruikt worden voor onderzoek.

Particuliere archieven

We maakten in 2023 een aantal particuliere archieven toegankelijk. Hieronder twee archieven van schoenfabrieken (Wellen & Co en Swift & Robinson) die een beeld geven van het industriële verleden van Nijmegen. Daarnaast voerden we een verandering in ons beleid ten aanzien van het aannemen van nieuw particulier archief door. Sinds begin 2023 is er een maandelijks spreekuur verwerving in het RAN. Op deze manier wordt het aanbod veel meer dan voorheen geclusterd: voor de klant duidelijker en voor het RAN een efficiëntere werkwijze. Het spreekuur levert mooie aanwinsten op. Zo kregen we bijvoorbeeld een ingelijste en haarscherpe 'panorama' groepsfoto van leerlingen en Ursulinen van Mater Dei uit circa 1944 in eigendom. Verder dook er onder andere een notulenboek met inliggende stukken van de Nijmeegsche Bioscopen Vereniging op (1945-1976).

Groepsfoto Mater Dei

E-depot

In 2023 zijn er twee omvangrijke digitale archieven opgenomen in ons e-depot. Zo zijn de bouwvergunningen van de Gemeente Heumen uit de periode 1934-2010, 13.702 dossiers om precies te zijn, gedigitaliseerd en in het e-depot opgenomen. Belangstellenden kunnen de bouwtekeningen nu gratis downloaden via de Digitale Studiezaal. Daarnaast werd het digitale archief van de projectorganisatie Nijmegen European Green Capital 2018 vervroegd overgebracht en opgenomen in het e-depot van het RAN. Dit is het eerste volledig 'digitaal geboren' archief dat is opgenomen in het e-depot. Het gehele archief is online toegankelijk en kan via de Digitale Studiezaal op trefwoord doorzocht worden.

Audiovisueel

Er kwam weer divers fotomateriaal binnen in 2023. Hieronder de [collectie van Kees Moerbeek](#). Hij kleurt (digitaal) historische foto's en prenten van de Waalstad in en bewerkt deze. De foto's komen veelal voor in de collectie van het RAN. Zijn bewerkte beeldmateriaal heeft hij geschonken aan het RAN. Dit gaat om meer dan 300 ingekleurde/bewerkte foto's en een aantal films. Tevens kwam de collectie Gerrit Berends binnen. Dit gaat om 242 foto's van de Benedenstad, vlak vóór de grootscheepse renovatie in de jaren '70/'80. Met name de casco's achter de voorgevels zijn - op de valreep - door Berends vastgelegd. Deze collectie komt halverwege 2024 beschikbaar voor het publiek.

Kloosterkozijn afkomstig uit een gesloopt pand op de Grote Markt, collectie Gerrit Berends

Hotspotmonitor

In samenwerking met enkele betrokken burgers die weten wat er in de stad speelt stelden we de Archiefhotspotlijst gemeente Nijmegen 2022 op. De lijst bevat drie archiefhotspots: de sloop van de schoorsteen van de energiecentrale, de uitspraak van de rechtbank Gelderland over de energietoeslag voor studenten en de opstart van de opvang van Oekraïners. Over deze onderwerpen mag de gemeente meer informatie bewaren. Zo geeft het archief straks een beter beeld van wat er in de stad gebeurt en wat mensen bezighoudt.

Open data en digitalisering

Open data

Veel van de informatie die het RAN publiceert is beschikbaar via het Open Dataportaal van de Gemeente Nijmegen. Via die weg wordt deze informatie hergebruikt door diverse websites en platforms, waaronder:

- [WieWasWie](#)
- [Open Archieven](#)
- [Netwerk Oorlogsbronnen](#)
- [Archives Portal Europe](#)
- [CollectieGelderland](#)
- [Europeana](#)
- [Delpher](#)

Sommige van deze platforms delen hoe vaak data van het RAN worden gebruikt. Op CollectieGelderland, waar we onze rechtenvrije fotocollectie delen, ging het in 2023 om 4.437 gebruikers die 16.244 pagina's bekeken. Op Open Archieven werd 457.296 keer een notariële akte getoond.

Vrijwilligers en indexeringsprojecten

Op 31 december 2023 telde het RAN 44 vrijwilligers. Zij gingen verder met de lopende projecten, zoals het indexeren van notariële akten en raadssignaten (de notulen van de raadsvergaderingen). Dankzij de trouwe inzet van de vrijwilligers worden deze bronnen toegankelijk(er) voor een breed publiek. Een nieuw project was het indexeren van de bouwvergunningen tot 1948 uit de voormalig gemeente Millingen. Deze zijn nu lastig vindbaar – 'verstopt' in de ingekomen stukken – en worden makkelijker vindbaar dankzij dit project. In het restauratieatelier werken vrijwilligers aan diverse projecten, waaronder het restaureren en toegankelijk maken van het archief van Charles Estourgie. Dit omvangrijke en belangrijke archief wordt naar verwachting in 2024 beschikbaar voor het publiek.

Digitalisering

Niet alleen notariële akten, overlijdensbriefjes en de gemeenteraadsnotulen van Nijmegen werden (al dan niet op aanvraag) gescand. We kozen ervoor de gemeenteverslagen van Nijmegen uit de periode 1851-1940 te digitaliseren. Dit deden we ook met enkele andere bronnen, waaronder de voorloper van de Gelderlander, De Batavier (1843-1845), en de [fotoalbums van Thea Ivens-Nooteboom](#), die een beeld geven van het studentenleven aan de Nijmeegse universiteit eind jaren '20/begin jaren '30.

Educatie en publieksactiviteiten

De uitverkochte 'Arena' tijdens het TOEN Festival in oktober. De 'Arena' wordt met succes steeds meer voor dergelijke activiteiten ingezet.

In ons archief maken scholieren en studenten kennis met bronnen die de geschiedenis van hun eigen omgeving vertellen. We ontvangen basisscholen, middelbare scholen en studenten van het ROC, de HAN en de Radboud Universiteit. Het aantal educatieve bezoeken - inclusief activiteiten van het 'Kidsplein' tijdens de Vierdaagse - nam toe tot 1.487 (1.104 in 2022). Hier kwamen nog 521 bezoeken van volwassenen bij. Zo waren we open met een speciaal programma tijdens de Open Monumentendag en gaven we diverse rondleidingen aan groepen volwassenen. Hieronder historische verenigingen, zoals de Groesbeekse heemkundekring ter gelegenheid van hun 50-jarige jubileum, maar we werden ook gevonden als locatie voor een historisch getint bedrijfsuitje.

In oktober namen we enthousiast deel aan het TOEN Festival - de Nijmeegse bijdrage aan de Maand van de Geschiedenis, gecoördineerd door het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis. We organiseerden in het RAN een avond over kolonialisme i.s.m. de NVG Kwartier van Nijmegen en Stichting SAAM. Verder verzorgden we met diverse partners de Kinderquiz (in het Landhoofd) en de Grote Nijmeegse Geschiedenis Quiz (in de Lindenberg).

Het RAN als regionale archiefbewaarplaats

Naast Nijmegen hebben acht gemeenten in de regio de archiefbewaarplaats van Nijmegen aangewezen als hun bewaarplaats, en hun archieven bij ons ondergebracht. Dat zijn Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, West Maas en Waal en Wijchen. De archiefinspecteurs hebben ook in 2023 regelmatig overleg gehad over het archief- en informatiebeheer met vertegenwoordigers binnen Nijmegen en van regiogemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Op 14 juni 2023 organiseerden we een kennisbijeenkomst voor de informatiebeheerders van de regiogemeenten over de digitaal duurzame toegankelijkheid van archieven.

Onze cultuur- en erfgoedpartners

We werken met onze cultuur- en erfgoedpartners in de stad samen om, waar mogelijk, elkaars projecten te ondersteunen en te versterken en gezamenlijk erfgoedactiviteiten te organiseren. Het doel is door samenwerking de cultuur- en erfgoedsector in Nijmegen en omgeving verder te versterken.

- 024 Geschiedenis Nijmegen / TOEN Festival
- Bibliotheek De Mariënborg
- Coöperatie Erfgoed Gelderland
- Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen
- Europese Stichting Joris Ivens
- Gebroeders van Lymborch Huis
- Historische Vereniging Numaga
- Huis van de Nijmeegse Geschiedenis
- LUX Nijmegen
- NVG Kwartier van Nijmegen
- Radboud Universiteit/Radboud Erfgoed/Katholiek Documentatie Centrum
- SAAM (Stichting Ayera, Awe i Mañan)
- Stichting Nijmegen Blijft in Beeld
- Valkhof Museum
- Verhalenbank Nijmegen
- Vrijheidsmuseum en Infocentrum WO II
- Werkgroep Oorlogsdoden Nijmegen

Regionaal Archief Nijmegen: Mariënborg 27 te Nijmegen
Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag tussen 11.00 en 17.00 uur
Telefoonnummer: 024-3292307
Emailadres: hetarchief@nijmegen.nl